

Verdivurderinger v faktapåstander i injurieretten

- et spørsmål om kravet til faktisk belegg

Advokat Jon Wessel-Aas

jwa@binghodneland.no

@jonwesselaas

 bing hodneland

I EMDs praksis skilles det mellom faktapåstander og verdivurderinger, jf. Lingens mot Østerrike av 8. juli 1986 [[EMD-1982-9815](#)] avsnitt 46. I dom 26. november 2013 om Blaja News mot Polen [[EMD-2010-59545](#)] oppsummeres denne praksis slik i avsnitt 52:

«In its practice the Court has distinguished between statements of facts and value judgments. While the existence of facts can be demonstrated, the truth of value judgments is not susceptible of proof. Where a statement amounts to a value judgment, the proportionality of the interference may depend on whether or not there exists a sufficient factual basis for the impugned statement, since even a value judgment may be excessive if it has no factual basis to support it ... The more serious such an allegation, the more solid the factual basis has to be ...»

Det som fremkommer her, er helt i tråd med norsk rettspraksis, jf. blant annet [Rt-2002-764](#) Nordlandsposten på side 775. I denne dommen er det uttalt at det kan være glidende overganger mellom faktiske påstander og verdivurderinger, og at kravet til bevismessig belegg vil avhenge av grovheten av beskyldningen og graden av verdivurderinger. Jo mer konkret og presis beskyldningen er, desto mer må kreves av faktisk belegg.

Dagbladet har anført at rasismeanklagene er verdivurderinger om en skjult motivasjon hos ambulansemennene som ikke lar seg motbevis, og som uansett har tilstrekkelig faktisk dekning

Verdivurderinger nyter gjennomgående et sterkere vern enn faktapåstander. Grensen mellom verdivurderinger og faktiske utsagn er imidlertid ikke klar, selv om skillet får betydning for hva det skal føres bevis for - faktumbeskyldningens innhold, eller det faktiske grunnlaget for en verdivurdering, jf. oppsummeringen av EMDs praksis i [Ot.prp.nr.22 \(2008-2009\) side 161](#)

Beskyldinger om rasistisk motivasjon er etter mitt syn i det vesentlige verdivurderinger, men de inneholder likevel elementer av mer faktisk karakter. Som jeg tidligere har vært inne på, er det etter EMDs praksis ikke slik at beskyldninger som klassifiseres som «value judgments» ubetinget vernes av ytringsfriheten. Når utsagnene som her, inneholder klare elementer av faktisk karakter, må «kravet til faktisk bevismessig belegg for krenkende utsagn avhenge - foruten av grovheten av beskyldningene - av graden av verdivurderinger (value judgments) i disse», jf. [Rt-2002-764](#) Nordlandsposten på side 775. Jo mer konkrete og presise beskyldningene er, desto mer må kreves av objektivt faktisk belegg

I dette tilfellet gikk Dagbladets beskyldning ut på at ambulansepersonellets behandling var rasistisk motivert. Dette er en konkret beskyldning med et temmelig presist innhold.